

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
w Dobrzyniewie Dużym
16-002 Dobrzyniewo Duże, ul. Białostocka 25
tel./fax 85 74 78 002
NIP 9661339906, REGON 050372487

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY I PIECZY
ZASTĘPCZEJ W 2024 r.

Dobrzyniewo Duże, 7 marca 2025 r

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Dobrzyniewie Dużym

mgr Agata Krupka

Spis treści

Wstęp	3
I.Zadania Gminy	3
1. ZADANIA WŁASNE	3
2. ZADANIE ZLECONE	3
II. Wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art.187a ustawy	12
III Wybrane działania na rzecz rodziny wg sprawozdań jednostek zobligowanych do podejmowania działań	12
IV.FINANSOWANIE WYBRANYCH ZADAŃ NA RZECZ RODZINY.....	16
V. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny	17

Wstęp

Preambuła ustawy z dnia 9.06.2011 r. o Wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U.2025 poz. 49)

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności.

Dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami- (Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) z dniem 01 grudnia 2011 r. weszła w życie ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej .”

Zgodnie z art. 179 w/w ustawy Wójt składa Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

I. Zadania Gminy

1. ZADANIA WŁASNE

Do zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy art. 176 :

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny (od 2015r. obowiązek zatrudniania asystenta rodziny przez gminę) oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a. kosztów szkoleń dla rodzin wspierających, (uchylony)
 - b. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c. kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

2. ZADANIA ZLECONE

Zgodnie z art.177 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań zleconych gminy należy:

1. Wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art.187a rządowy program wsparcia rodzin z dziećmi ust.1
2. Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez wojewodę.

- 1) **opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;**

Realizując zadania wynikające z art.176 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej Ośrodek Pomocy Społecznej, który został wyznaczony na koordynatora w/w zadań opracował :

- ❖ Gminny Program Wspierania Rodzin na lata 2015-2017, który został przyjęty Uchwałą Nr XII/63/15 Rady Gminy Dobrzyniewo Duże z dnia 25 września 2015 r.
- ❖ Gminny Program Wspierania Rodzin na lata 2018-2021, który został przyjęty Uchwałą Nr XI/226/18 Rady Gminy Dobrzyniewo Duże z dnia 2 marca 2018 r.
- ❖ Gminny Program wspierania Rodzin na lata 2022-2025, który został przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/330/21 Rady Gminy Dobrzyniewo Duże z dnia 25 listopada 2021 r.

W celu realizacji zadań wynikających z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym został zatrudniony w lutym 2016 - asystent rodziny - na umowę o pracę w ramach zadaniowego czasu pracy. Utworzenie stanowiska pracy finansowano ze środków MRPIPS.

Zarządzeniem Kierownika OPS wprowadzono „Procedury postępowania pracownika socjalnego oraz asystenta rodzinnego w przypadku rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych”. Załącznik do w/w zarządzenia określa również dokumentację prowadzoną przez asystenta rodziny, tj. kontrakt rodzinny, indywidualny plan pracy z rodziną, dziennik pracy asystenta rodziny itp.

Pomocą Asystenta Rodziny objęte są osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, wśród nich są osoby zmarginalizowane, niepełnosprawne, samotne, bezrobotne, rodziny borykające się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodzice niewydolni wychowawczo często z ograniczoną władzą rodzicielską i znajdujący się pod nadzorem kuratora.

Obecnie Asystent wykonuje powierzone mu obowiązki na ½ etatu. W 2024 roku w ramach Programu Asystent Rodziny 2024 GOPS otrzymał dofinansowanie do wynagrodzenia w I półroczu 6.685,24 zł, w II półroczu 5.904,66 zł., łącznie 12.589,90 zł. oraz dodatek za okres od stycznia do grudnia w wys. 900 zł. (z budżetu gminy pokryto wartość pochodnych od dodatku oraz fundusz pracy w wys. 225 zł).

Na mocy Uchwały nr 63 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie rządowego programu "Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027" – asystentowi rodziny przysługiwał dodatek motywacyjny w wys. 44

2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny :

Spełniając założenia ustawowe Asystent systematycznie podnosi swoje kwalifikacje oraz uczestniczy w szkoleniach, a Gmina zapewnia asystentowi możliwości podnoszenia kwalifikacji.

3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

Wsparcie asystenta rodziny - to głównie praca w terenie, której podstawą są bezpośrednie spotkania z rodziną. Pomocą objęte są osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, wśród nich są osoby zmarginalizowane, niepełnosprawne, samotne, bezrobotne, rodziny borykające się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodzice niewydolni wychowawczo często z ograniczoną władzą rodzicielską i znajdujący się pod nadzorem kuratora.

Pracę asystenta można podzielić na dwa etapy. Pierwszy etap polega na zdobyciu zaufania danej rodziny. Zaufanie jest rzeczą najważniejszą i jak wiadomo nie można pozyskać go podczas pierwszej wizyty. W momencie zdobycia zaufania, następuje kolejny etap, czyli przejście do rozwiązywania konkretnych problemów takich, jak: problemy opiekuńczo - wychowawcze z dziećmi, bezrobocie czy niegospodarność polegająca na nieumiejętności wydawania pieniędzy.

Celem asystenta rodziny jest przede wszystkim mobilizacja, wsparcie rodzin oraz towarzyszenie podczas rozwiązywania problemów. Oprócz tego, rodziny mogą liczyć na wsparcie emocjonalne i psychiczne. Asystent dąży do tego, aby wzbudzić w podopiecznych wiarę w swoje możliwości, dzięki

które uwierzą w możliwość zmiany swojej sytuacji życiowej oraz by dostrzegli, że może być lepiej, ale musi zacząć działać. Obszary pracy asystenta rodziny:

- a. pomoc w rozwiązaniu podstawowych problemów socjalnych,
- b. pomoc w rozwiązywaniu problemów psychologicznych w rodzinie,
- c. pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- d. wspieranie aktywności społecznej,
- e. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych
- f. pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej.

Asystent rodzinny pracuje z całą rodziną, ponieważ ich problemy są zwykle ściśle powiązane. Każda rodzina jest inna i potrzebuje innego postępowania. Zwykle jednak asystent zaczyna od pomocy w rozwiązaniu najpilniejszych problemów socjalnych, które często przygniatają rodzinę i uniemożliwiają jakiegokolwiek perspektywiczne działanie.

W tym etapie pomocy asystent nie stawia żadnych szczególnych warunków dbając tylko by wspólnie rozwiązywać problemy i rodziny nie wyręczać. Unika też arbitralności, oceniania i pouczania, stara się zrozumieć ich sytuację „od ich strony”. Gdy doraźne problemy rodziny zostaną rozwiązane, gdy asystent uzyska dobry kontakt i zaufanie podopiecznych możliwe jest określenie dalszych ich potrzeb i perspektyw oraz zawarcie partnerskiego kontraktu na temat ich realizacji. Po uporaniu się z bieżącymi potrzebami socjalnymi często na pierwszy plan wychodzą problemy osobiste i konflikty rodzinne. Bez ich satysfakcjonującego rozwiązania trudno wyeliminować uzależnienia, przemoc czy zaniedbywanie dzieci, nie mówiąc już o stałej pracy czy uzupełnianiu wykształcenia. Asystent podejmuje więc pomoc w zrozumieniu i rozwiązaniu problemów psychologicznych rodziny.

Tab.1 . Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny 2022-2024

ROK	Liczba asystentów	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta	Przeciętny okres pracy asystenta z rodziną
2022	1	8	32
2023	1	8	19
2024	1	6	25

Źródło: opracowanie własne

Tab.2. Koszt zatrudnienia asystenta rodziny 2022-2024

Rok	Koszt ogółem	Dotacja z budżetu gminy	Dotacja z Funduszu Pracy	Dotacja z budżetu państwa
2022	34 344,00	32 844,00	1500,00	0
2023	44343,70	38 550,21	5793,49	0
2024	54037,97	37548,35	13489,90	2999,72

Źródło: opracowanie własne

W 2024 roku bezpośrednim wsparciem asystenta rodziny zostało objęte **6 rodzin** z terenu gminy Dobrzyniewo Duże. Do tut. Ośrodka kierowane były w 2024 roku prośby o przydzielenie asystenta rodziny: na wniosek pracownika socjalnego oraz sądu.

Asystent rodziny zostaje przyznany rodzinie po wcześniejszym przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i zatwierdzeniem przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym, bądź zgodnie z postanowieniem sądu. Przeciętny miesięczny czas pracy asystenta z rodziną w 2024 r. wynosił 25 godzin (liczba godzin przepracowanych na rzecz każdej rodziny podzielona przez ilość rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny).

W rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny założono stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w

prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez realizację celów szczegółowych:

- Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w rodzinach dysfunkcyjnych;
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka;
- Motywowanie rodziny do podejmowania działań w celu polepszenia swojej sytuacji życiowej i rodzinnej;
- Rozwiązywanie już istniejących problemów;

Podejmowane działania przez asystenta rodziny w 2024 roku:

W rodzinach objętych asystą prowadzone były następujące działania:

- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- instruktaż prawidłowego sprzątania mieszkania (sporządzenie rozkładu stałych czynności utrzymujących porządek w mieszkaniu podział obowiązków na członków rodziny),
- trening kulinarny (piramida żywieniowa, zasady zdrowego żywienia),
- trening kompetencji w zakresie dbania o zdrowie (edukacja i trening w zakresie profilaktyki zdrowotnej i higieny, zasady pielęgnacji dzieci),
- edukacja w zakresie zachowania higieny (zasady przestrzegania higieny, czynności higieny, choroby związane z zaniedbaniem higieny osobistej),
- edukacja w zakresie gospodarowania budżetem analiza dochodów i wydatków, planowanie i monitorowanie wydatków, nabywanie umiejętności racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi poprzez określenie stopnia ważności potrzeb,
- niebezpieczeństwa (zobowiązania wynikające z podjęcia pożyczki gotówkowej, zakupów na raty itp., zasady działania kart kredytowych),
- edukacja w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami (sposoby oszczędzania wody, prądu, gazu itp.)
- porządkowanie dokumentacji,
- wykorzystywanie swoich możliwości i uprawnień w celu pozyskania dodatkowych dochodów,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych itp.

Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych:

- poprawa wzajemnej komunikacji w relacjach rodzic - dziecko (rozmowa o prawidłowym komunikowaniu się, wyrażaniu uczuć i wzajemnych potrzeb),
- trening psychoedukacyjny (radzenie sobie ze stresem, zniechęceniem, lękiem, bezsilnością i własnymi emocjami),
- trening asertywności i budowania poczucia własnej wartości (zachowania asertywne w sytuacji prezentowania własnej opinii oraz reakcji na krytykę i atak),
- praca nad usprawnieniem porozumiewania się w drodze dialogu, którego efektem będzie nabycie prawidłowych nawyków w zakresie mówienia i słuchania (rozmowy edukacyjne dot. używania odpowiedniego słownictwa adekwatnego do wieku i sytuacji),
- wsparcie psychologiczne dla rodziców i dzieci (informowanie o możliwości skorzystania ze specjalistycznej pomocy psychologicznej oferowanej przez Punkt Konsultacyjny; stowarzyszenie Droga; Etap; Dialog; Iskra; Archidiecezjalna Poradnia Rodzinna).

Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi:

- działania na rzecz reintegracji rodziny (edukacja w zakresie wspólnego spędzania czasu przez rodziny, wspólnego uczestnictwa w świętach rodzinnych),
- poprawa relacji rodzic dziecko (nauczanie o rolach w rodzinie co należy do roli matki, ojca, dziecka itp., rodzaje postaw rodzicielskich i konsekwencje ich stosowania ujawniające się w zachowaniu dziecka),
- podtrzymanie i zacieśnienie więzów rodzinnych (utrzymywanie kontaktu z bliższą i dalszą rodziną, wspólne spędzanie czasu – gry i zabawy, spaceru itp.),
- wdrażanie metod nagradzania i karania (bez stosowania przemocy),

- motywowanie do aktywnego uczestniczenia w życiu szkolnym dziecka, utrzymaniu systemowego kontaktu ze szkołą dziecka,
- kontakt z kuratorem, pedagogiem, wychowawcą klasy, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, lekarzem, policją.

Motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych:

- diagnoza predyspozycji zawodowych,
- umożliwianie rozwoju w sferze zawodowej poprzez możliwość uczestnictwa w różnego rodzaju szkoleniach, kursach realizowanych przez PUP (np. warsztaty w obszarze aktywnego poszukiwania pracy, opracowanie dokumentów aplikacyjnych),
- informowanie o odbywających się kursach zawodowych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy,
- motywowanie do utrzymania aktywnego kontaktu z PUP.

Udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej:

- informowanie o sposobach poszukiwania pracy,
- nauka pisania CV, listu motywacyjnego, życiorysu,
- zasady autoprezentacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej,
- motywowanie do utrzymywania pracy poprzez rozmowy wspierające.

Motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych. Działania i sposoby realizacji:

Dla realizacji celów Ośrodek Pomocy Społecznej założył następujące działania:

- wsparcie interdyscyplinarne – zadanie realizowane zgodnie z założeniami,
- poradnictwo specjalistyczne – rodziny zostały objęte poradnictwem specjalistycznym (pedagog, psycholog, prawnik, psychoterapeuta, terapeuta uzależnień),
- grupy diagnostyczno - pomocowe dla pracowników ośrodka bezpośrednio współpracujących z rodziną w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ,
- grupy wsparcia dla członków rodzin objętych bezpośrednią pracą z asystentem rodziny w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego,
- usługi asystenta rodziny – 1 asystent rodziny realizujących ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin – rodziny są objęte wsparciem finansowym tut. Ośrodka oraz pomocą rzeczową (żywność, odzież, meble) z magazynu rzeczy używanych należących do Stowarzyszenia Droga
- praca socjalna świadczona przez pracowników socjalnych – rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny mogą dodatkowo liczyć na wsparcie pracownika socjalnego odpowiednio przypisanego do rejonu z którego pochodzi rodzina,
- partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej – zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tut. Ośrodek ponosi wydatki związane z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej,
- współpraca z sądem,
- pozyskiwanie środków finansowych na zatrudnienie asystentów rodziny,
- współpraca z instytucji rządowymi i samorządowymi.

b. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzina wspierająca przy współpracy asystenta rodziny pomaga rodzinie przeżywającej trudności w: opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, a rodzinie wspierającej przysługuje zwrot kosztów związanych z udzielaną pomocą w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego,

kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Rodzinę wspierającą ustanawia Wójt po uzyskaniu pozytywnej opinii Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego. Zasady zwrotu kosztów określa umowa zawarta pomiędzy rodziną wspierającą a Wójtem Gminy. **W roku objętym sprawozdaniem nie funkcjonowały na terenie gminy Dobrzyniewo Duże rodziny wspierające. Brak chętnych do pełnienia w/w funkcji na zasadach wolontariatu. Wsparcie zapewniono w ramach pracy socjalnej pracowników ośrodka, Zespołu Interdyscyplinarnego, placówek oświatowych; GKRPA i innych instytucji w gestii których leży praca z rodziną z terenu gminy przy zaangażowaniu również instytucji świadczących ogólnodostępną pomoc. W placówkach szkolnych (ZSP w Dobrzyniewie Dużym organizowano warsztaty rodzicielskie.)**

c. Tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego.

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta (również w odniesieniu do burmistrza i prezydenta miasta). Zezwolenie na prowadzenie placówki wsparcia dziennego wydaje się na czas nieokreślony.

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest nieodpłatny. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd. Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie: 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych; 2) specjalistycznej; 3) pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Kolejnym działaniem jest wspieranie placówek wsparcia dziennego i organizacja czasu wolnego dla dzieci. GMINA w ramach środków z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dofinansowuje zadania publiczne w placówkach szkolnych na terenie gminy.

Na terenie gminy Dobrzyniewo Duże nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego, o których mowa w art. 18 i 24 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2024 r. rodziny korzystały z oferty GCK; świetlic szkolnych i wiejskich; działań GKRPA; oferty pedagogów i psychologów w szkolnych. *Placówki na terenie gminy oferowały zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne; korekcyjno – kompensacyjne; logopedyczne; dydaktyczno wyrównawcze; prowadziły działania profilaktyczne; zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne, edukacja prozdrowotna; zajęcia w ramach programów profilaktycznych, tj. „Mądrze mówię – NIE – trening asertywności, pogadanka dotycząca zagrożeń dzieci i młodzieży związane z ryzykownym korzystaniem z Internetu, organizowano pikniki ; festyny; półkolonie, itp. nauka gry w szachy; turnieje szachowe; zajęcia sportowe; zajęcia muzyczne – nauka gry na gitarze, pianinie, skrzypcach; plastyczne; wokalne; teatralne; akcje ferie zimowe; kolonie letnie; itp.*

1) Finansowanie:

Zgodnie art.176 pkt.4) Gmina ma obowiązek finansować koszty związane z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające oraz podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny. **Z uwagi na brak rodzin wspierających nie ponoszono kosztów na realizację w/w zadania.**

5) Piecza zastępcza:

Obowiązek współdziałania gmin we wskazanych kosztach wynika z art. 191 ust. 8 i 9 ustawy z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z nim gmina płaci za dzieci zamieszkałe w niej zarówno wtedy, gdy są one przez sąd umieszczane w rodzinie zastępczej, jak i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Co więcej, przepisy przewidują, że ma ona współfinansować nie tylko świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci, ale też wynagrodzenia zawodowych rodziców zastępczych oraz pomoc dla osób usamodzielniających się.

Ponadto wysokość kosztów ponoszonych przez gminę jest uzależniona od długości okresu, w którym dziecko przebywa pod pieczą zastępczą. W pierwszym roku jest to 10 proc., w drugim 30 proc., a w trzecim i kolejnym 50 proc. kosztów. Od 2012 r. gmina współfinansuje koszty pobytu dziecka w pieczy zastępczej zgodnie z art. 191 ust. 8 i 9 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na dzień 31 grudnia 2024r. w pieczy zastępczej przebywało 2 dzieci oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 6 dzieci, za które Gmina ponosi odpłatność.

W 2024 r. Gmina Dobrzyniewo Duże poniosła wydatki w wys. 130.873,08 zł. za 8 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej. Wszystkie dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku. 3 dzieci zostały odebrane przez pracowników socjalnych w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia i umieszczone w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie:

W 2024 roku sporządzono w aplikacji CAS sprawozdanie resortowe WRiPSZ- G za:

- I półrocze (styczeń – czerwiec) termin 31.07 br - przekazano 4.07.20254
- II półrocze (lipiec – grudzień) termin 31.01 przekazano 16.01.2025

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

We wszystkich obszarach pracy z rodziną ważnym zadaniem jest prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy. W każdym przypadku rodzina stale objęta jest monitoringiem pracownika socjalnego, a w niektórych rodzinach także asystenta rodziny. Celem działań jest wsparcie rodziny w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej lub trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej. Na podstawie monitoringu sytuacji dziecka pracownik socjalny ocenia skuteczność podejmowanych działań. Jeżeli życie i zdrowie dzieci nie jest zagrożone pracownik socjalny we współpracy z innymi specjalistami planuje działania wspierające i wzmacniające rodzinę.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrzyniewie Dużym kontynuuje realizację rozwiązań w zakresie wspierania rodziny, kierując się dobrem dziecka, dobrem rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka, przy współdziałaniu instytucji i organizacji, pracujących z dziećmi i rodzicami.

Wskazane jest w latach następnych podejmowanie przez gminę następujących działań:

- utrzymanie i rozwój gminnego systemu opieki nad dzieckiem,
- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy specjalistycznej,
- praca z rodzinami przeżywającymi trudności w celu poprawy ich kompetencji wychowawczych aby ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.
- zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych z pobytom dzieci w pieczy zastępczej.
- prowadzenie poradnictwa dla rodzin w kryzysie i tworzenie systemu szybkiej interwencji.
- zabezpieczenie finansowe pracy asystentów rodziny oraz kosztów szkoleń asystentów,
- podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających niekorzystnym zjawiskom społecznym (profilaktyka),
- tworzenie dla dzieci sprzyjających warunków do rozwijania zainteresowań

II. Wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art.187a rządowy program wsparcia rodzin z dziećmi ust.1

1. REALIZACJA ZADAŃ UJĘTYCH W GMINNYM PROGRAMIE WSPIERANIA RODZINY

Zadania i cele i ich realizacja

Cel główny:

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo - wychowawczych.

Cel szczegółowy 1. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w rodzinach dysfunkcyjnych		Dane za rok 2024
Zadania	Wskaźnik realizacji działań	
Zapewnienie dziecku i rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny.	- liczba rodzin objętych działaniami	6 rodzin, w tym 12 dzieci
Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie, zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego i informowanie o miejscach pomocy.	-liczba rodzin objętych działaniami, -liczba i rodzaj działań	65 rodzin/ 148 osób w rodzinie działania opisane w powyższym sprawozdaniu
Udzielenie pomocy rodzinom, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, w odbudowaniu środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny biologicznej.	- liczba rodzin objętych działaniami, - liczba i rodzaj działań	2 rodziny - pomoc finansowa; pomoc w formie dożywiania; współpraca z PCPR;
Cel szczegółowy 2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.		
Zadania	Wskaźnik realizacji działań	
Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom.	- liczba i formy pomocy:	121 rodzin; <i>opis szczegółowy sprawozdanie z działalności GOPS za 2024</i>
Objęcie dożywianiem wszystkich osób, które tego wymagają.	- liczba dzieci korzystających z dożywiania; - liczba rodzin korzystających z pomocy w formie zasiłku celowego	45 dzieci/ 31 rodzin 114 osoby / 63 rodzin.
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej	-liczba dzieci -wysokość środków za pobyt w pieczy oraz ośrodkach	8 130 873,08zł.
Cel szczegółowy 3. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących problemów		

Zadania	Wskaźnik realizacji działań	
Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.	-liczba rodzin objętych działaniami, -liczba i rodzaj działań	29 rodzin Współpraca w ZI oraz GKRPA
Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołem Interdyscyplinarnym.	- liczba rodzin objętych działaniami, -liczba i rodzaj działań	29 - ZI 18 – Punkt Konsultacyjny 17- GKRPA
Wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia.	-liczba i rodzaj działań	Umieszczono ogłoszenie na stronie; agitacja rodzin spokrewnionych propagowano ulotki – brak rodzin chętnych
Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy.	- liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy	Strona internetowa GOPS; tablica ogłoszeń UG; GOPS;
Działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin.	-liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy	Informowanie podczas wywiadu; tablica ogłoszeń
Monitorowanie przez pracownika socjalnego środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców.	- liczba rodzin objętych monitorowaniem	W ramach pracy ZI – 29 rodzin asystent rodziny – 6 rodzin; 13- rodzin w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych objętych jest szczególną uwagą

III. Działania na rzecz wspierania rodziny podejmowano w oparciu Realizację założeń rządowych i gminnych, m.in

- Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dobrzyniewo Duże na lata 2022 - 2030
- Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (roczne)
- Gminny Program Osłonowy „Posiłek dla Dzieci i Młodzieży” na lata
- Gminny Program Osłonowy w Zakresie Zmniejszenia Wydatków Poniesionych na Leki Przez Mieszkańców Gminy Dobrzyniewo Duże
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dobrzyniewo Duże na lata 2022-2025
- Lokalny Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży na Terenie Gminy Dobrzyniewo Duże
- Program Edukacji Ekologicznej Mieszkańców Gminy Dobrzyniewo Duże na lata 2020-2030
- Programy Współpracy Gminy Dobrzyniewo Duże z Organizacjami Pozarządowymi
- Strategia Rozwoju Gminy Dobrzyniewo Duże na lata 2020-2030

Zadania wyznaczono dla poszczególnych jednostek na terenie gminy pracujących z dzieckiem oraz rodziną. Poszczególne jednostki zobligowane są do składania sprawozdań z realizowanych działań na rzecz wspierania rodziny. Sprawozdania jednostek stanowią składową realizację działań ujętych w Programie.

IV. FINANSOWANIE WYBRANYCH ZADAŃ NA RZECZ RODZINY

Na realizację zadań własnych i zleconych Gminie realizowanych na rzecz rodziny w ramach np. działalności GOPS wydatkowano **kwotę 8 016 818,47 zł.**

V. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny

Obowiązująca od 1 stycznia 2012 r. ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakładając na gminę nowe zadania nałożyła jednocześnie obowiązek finansowania realizacji tych zadań w znacznym zakresie. W ustawie przewidziano wprowadzenie mechanizmu wsparcia finansowego jednostek samorządu terytorialnego środkami z budżetu państwa, jednakże z roku na rok są one coraz bardziej ograniczane. Mając na uwadze powyższe większość realizowanych działań gmina będzie musiała finansować we własnym zakresie, zabezpieczając na ten cel środki w budżecie. Rok 2024 i kolejne będą kontynuacją prowadzonych działań w zakresie tworzenia systemu opieki oraz pomocy rodzinie znajdującej się w trudnej sytuacji, która nie wykonuje swoich funkcji rodzicielskich w sposób prawidłowy oraz zapewnienia rodzinie z problemami potrzebnego wsparcia.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przedstawia się następujące potrzeby w powyższym zakresie:

- 1) Prowadzenia działań w ramach 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dobrzyniewo Duże na lata 2022-2025 przyjętego UCHWAŁĄ NR XXXVIII/330/21 RADY GMINY DOBRZYNIOWO DUŻE z dnia 25 listopada 2021 r.;
- 2) Kontynuacja zadania związanego z zapewnieniem rodzinom przeżywającym trudności wychowawcze wsparcia i pomocy ze strony asystenta rodziny i utrzymanie jego zatrudnienia

- 3) Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników Ośrodka, a także innych specjalistów zajmujących się pracą z rodziną, pracujących w instytucjach i organizacjach funkcjonujących na terenie gminy.
- 4) Zapewnienie pracownikom socjalnym i asystentowi rodziny pracy dostęp do superwizji
- 5) Zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci z terenu naszej gminy w systemie pieczy zastępczej.
- 6) Utworzenie przez gminę placówki wsparcia dziennego, o której mowa w art. 18c i 24 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz włączenie jej w struktury organizacyjne Ośrodka Pomocy Społecznej, zgodnie z art. 111 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
- 7) Rozszerzenie oferty wsparcia rodziny o następujące formy pomocy: – psychoterapia rodzinna i małżeńska na terenie gminy lub w miejscu zamieszkania rodziny (chodzi o terapię rodziców z dziećmi) – np. terapia systemowa, – mediacja rodzinna i terapia rodzinna, usługa psychologa dziecięcego. (Punkt Konsultacyjny)
- 8) Uruchomienie zajęć warsztatowych, form wykładowych oraz publikacja artykułów skierowanych do rodziców (w strukturach placówek szkolnych), mających na celu wsparcie ich w wypełnianiu funkcji wychowawczych.
- 9) Rozwój wolontariatu oraz zapewnienie dzieciom z rodzin z deficytami opiekuńczo-wychowawczymi wsparcia wolontariuszy w nauce i wyrównywaniu deficytów.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Dobrzyni w g. Dużym

mgr Agata Krupska

